

TARTALOM:

Csorba László: VI. Népfőiskolai tanfolyam. — Ráski Sándor: Írásmagyarázat. — Román János: A kijelentés totalitása. — Fekete Gyula: Kártyamesterek. (Vers). — Major Zoltán: A nép, amely a sötétségben ül. — Gesztelyi Nagy László: Széchenyi reformeszméi. — Román János: Tört beszélgetés önmagammal. (Vers.) — Zempléni Árpád—H. Bathó János: Kesereg a holló. (Kotta.) — —med—: Négyszemközt. — Román János: Akkor is így jöttem. (Vers.) — Berecz Árpád: A keresztyénség és a gazdagság. Híreink. Fekete Gyula Strófái a címlap 2. lapján.

SÁROSPATAKI IFJÚSÁGI KÖZLÖNY

Megjelenik július és augusztus kivételével minden hónap 15.-én.
Előfizetési ára: Egy évre 3 P, félévre : 1:50 P. Egyes szám ára 50 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sárospatak, Főiskola.

S T R Ó F Á K.

FÉLÁLOMBAN:

Zápor zenél az ablakon.
— Ködös, borongós őszei csendben
elálmosodva hallgatom :
a csatorna cseppen . . . újra cseppen . . .

EGYEDÜL: Egy gyufa lobbant.
Belevillant éz éjjszakába . . .
Azután
ellángolt hamar így magába' . . .
Megtört derékkal, bus-sután
lebillent a feje után . . .

SZÜRKÉN:

Most szürke az ég és szürke a föld és szürkék az ablakok.
Szívemben is nagy szürke virág terem, mit
szürkülő véremmel lágyan locsolgatok.
— Nem érzem, hogy vagyok,
s üveges szemekkel bámulom a semmit . . .

EMLÉKKÖNYVBE:

Ha a lapok márványfalán
pár év után fakul a vén
barnult betű: Te majd talán
azt sem tudod, — ki voltam én . . .

Fekete Gyula gimn. VIII. o. t.

A Sárospataki Ifjúsági Közlöny munkatársai:

Főszerkesztő:
Rácz Zoltán.

Felelős szerkesztő:
Hegyi József
tanár.

Szerkesztő bizottság:

Pünkösti Gábor IV. é., Kováts Árpád III. é., Burszki József II. é., Kovács Béla I. é. theol.,
Sinka Szilárd V. é., Soós Imre V. é. tan. növ., Fekete Gyula és Orbán László VIII. o. gimn. t.-ók.

Hírvonatvezető: Arday László I. é. th.

Kiadóhivatali főnök: Berecz Árpád IV. é. th.

SÁROSPATAKI IFJÚSÁGI KÖZLÖNY

Főszerkesztő:

RÁCZ ZOLTÁN

1941 december hó

Felelős szerkesztő:

HEGYI JÓZSEF tanár

VI. Népfőiskolai tanfolyam.

1941 karácsonya. Az öröm, a szeretet, a békesség ünnepe helyett ma a szomorúság, a gyűlölet és a harc orgiája. Az egész világ egy nagy öklbeszorított kéz, ütési nyomán nemzetek és milliók pusztulnak el. A harc, a pusztulás, füsttölgő romok, égő erdők felett elhalványult a kereszt, rajta a világ Megváltója: Krisztus. A mi világunk felett ma diadall ül a Sátán. Ezért van harc és ezért nincs békesség.

Szinte lehetetlennek látszik, de én mégis moudom, mi várjuk a békességet. Várjuk a békesség Urát: Krisztust.

Néhány nap mulva újra kimennek a pataki diákok Isten Igéjének hirdetésére nagyobb városokba és kis fehér templomokba. Mi ezt az örök, felülről való békességet hirdetjük. Ennek hirdetésére megyünk.

Nagy öröm tölti el szívünket azért, hogy ebben a nagy világégésben, csendességben élhetünk. Különös kegyelme Istennek, hogy a sárospataki főiskolában innmár a hatodik népfőiskolai tanfolyam indult meg. Innen is szeretettel köszöntjük a falu köveit, Szeretetsfalva csizmás diákjait. Isten hozta őket közénk.

Öröm ez számunkra azért, hogy van, de szomorúság az, hogy még mindig csak tanfolyam és nem Népfőiskola.

Ma, amikor bizonyos körökben divattá lett a falu felé való fordulás, ma, amikor a nemzet meg akar fürdeni a föld népének egyszerűségében s tőle akar erőt nyerni, ma, amikor a város valóban „arccal a falu felé“ fordult, állapítsunk meg néhány dolgot.

Mi, adventi várakozó emberek, ezen a fronton is várunk. Többet várunk. Kutatjuk a falut? Többet tegyünk; tanítsuk, s ne el tanítsuk: jól tanítsuk.

Várjuk ezen a téren az államtól azt, hogy vegye kezébe a Népfőiskolák ügyét. Az ország minden részében állítson fel népfőiskolákat, megfelelő épületekkel, berendezéssel és tanerőkkel. S neveljen külön népfőiskolai vezetőket. Ha Finnországban van 50 népfőiskola, mi legalább száz népfőiskolát állítsunk fel. Lehet, csak akarni kell.

Amig nem tesz az állam, vagy nem tehet, addig tegyen a Tiszáninnyi Egyházkerület. Sok egyházközsége van a kerületnek s sok adakozó kész híve. Egy kerületi nap, egy általános megmozdulás a népfőiskolákért. A mi egyházkerületünknek van annyi ereje, hogy maga is eltarthatna egy állandó népfőiskolát.

S nem volna rossz befektetés. Itt lehet nevelni a jövő presbitereit és öntudatos egyháztagokat. Itt lehetne a földműves ifjúság szeretetét és megbecsülését a föld és a saját népe értékeinek megbecsülésére irányítani.

Kis kovász egy egész kenyeret megkeleszt. S ma kovásznélküli a magyarság. S kell, nagyon is kell a kovász.

Mi így is örülünk; örülünk annak, hogy kemény, munkás kezű magyar ifjakkal kezet foghatunk.

Még egyszer Isten hozott közénk Titeket!

Csorba László
szénior.

Í R Á S M A G Y A R Á Z A T.

Ezt mondja, aki ezekről bizonytságot tesz
Bizony hamar eljövök. Ámen, bizony jövel
Uram Jézus. (Jel. 22; 20.)

Ebben az igében sürgöny váltásról van szó. Sürgönyről azért, mert a dolog nagyon fontos és sürgős. Jézus Krisztus tudtára adja gyülekezeteinek: „Bizony hamar eljövök.” És az Anyaszentegyház felel Jézus Krisztus szavára: „Ámen, bizony jövel Uram Jézus.”

Jézus az ő visszajövetelére még földön jártában figyelmeztette tanítványait. Példázatokat mondott nekik a tíz szűzről, amelyben figyelmeztette őket, hogy vigyázzanak, mert nem tudják sem a napot, sem az órát, amelyen a völegény megérkezik.

Most újra, nyomatékosan figyelmeztet: Bizony hamar eljövök. Sokkal hamarabb jön el, mint gondolnánk, mint ellenségei várják. Sokkal hirtelenebbül, hogysen felkészülhetnénk rá.

Krisztus jön felénk minden adventben. Meg akar érkezni hozzánk. Jön is felénk, de mi mint ismeretlen mellett megyünk el mellette. Nem ismerjük meg őt, mert mi nem ilyen Krisztust várunk. Mi a dicsőséges Messiással, a föld Urával és királyával akarunk találkozni, aki kincsekkel rak meg minket. Az adventben pedig egy igénylő Krisztus lép elénk, aki kéri a mi életünket, aki igényt tart a mi szívünkre.

Egyszer majd eljön a dicsőséges Király is az ég felhőin és minden szem meglátja őt. De ha akkor, mint Királyodat és nem mint ítélő Birádat akarod Őt ünnepelni, akkor fel kell ismerned az adventi királyt, az igénylő Krisztust is.

Az Anyaszentegyház Krisztus ígéretere boldogan feleli: Jövel Uram Jézus! Az adventhez hozzátartozik minden időben a várakozás. Nem Keresztelő János csinált adventet, hanem azok a lelkek, akik egész életükön keresztül tudtak várni. A kérdés személy szerint szól mindenkihez. Jézus Krisztus személy szerint intézi az ő bejelentését, hogy hamar eljön és személyenként várja a választ. Testvérem te mit felelsz Krisztus szavára? Felelet nélkül hagyod kérését?! Ez az advent is csak akkor lesz áldott számodra, ha forró imádsággá válik a könyörgés: Jövel Uram Jézus! Jövel Uram Jézus! Vess véget a bűn, nyomorúság és kísértés szorongatásának. Jövel és melegítsd át a hideg, gyűlölködő emberi szíveket. Hogy karácsonyi nagy szeretetre szeretettel, tisztasággal és igazi bűnbánattal feleljünk Ámen

Ráski Sándor III. é. th.

A kijelentés totalitása.

I.

Világnézet és keresztyénség lényegéből folyik, hogy keresztyén világnézetről nem beszélhetünk. Minden világnézetépítésnek legelső aktusa az ember önmaga-állítása. Önmagaállításában az ember tulajdonképpen azt állítja, hogy az ember képes világnézetet építeni, azaz az emberi szellemnek szakai után. A keresztyénség ezzel szemben a Kijelentés ráfelelése a kérdésekre. A Kijelentés feleletében eltörpül a kérdező és megsemmisül a kérdés a feleletet adó Isten mellett. Minden világnézetben az ember beszél Istenről, világról, emberről, a Kijelentésben Isten szól önmagáról, a világról és az emberről. A világnézetben az ember önmagát állítja és önmagát adja, a Kijelentésben a világba lépő Isten állítja és adja önmagát.

Az emberiség mai harca nem világnézetek harca, hanem világnézetek és Kijelentés harca, helyesebben: ebben a harcban a Kijelentés szavára süketté vált, a Kijelentést nélkülöző, a világnézetet a Kijelentés helyébe emelt ember üldözi egymást. Nem tegnap kezdődött az a folyamat, amelynek most talán végkifejlését látjuk, s amelyben az ember folytonos önmagaállításában elvesztette az életnek a Kijelentésben kapott egységét, zürzavaros, kibonthatatlan chaossá omlott minden a szeme előtt.

Világnézetkereső önmagaállításában az ember szembeállította magát Istennel, elvesztette az istenközelségét. Ennek következményeként, de ezzel egyszerre megbomlott az élet egysége és egyensúlya a másik két síkban is: elvesztette az emberközelségét és elvesztette a természetközelségét. Istenközelség, emberközelség és természetközelség hiánya az oka az ember minden tragédiájának Ádámtól kezdve e valószínűtlen méreteket mutogató mai napig. Nem értéksorrendről van szó, hanem inkább az értékvesztés, a meghasonlás sorrendjéről, amely a megújulás helyes sorrendjére is utal. Az élet széttépettségéből az élet egységét keresni csak a Kijelentés által újra visszaállított istenközelségből lehet. Ezt más szóval úgy mondhatjuk: nincs megújulás, csak újjászületés, minden megoldatlan kérdés a megváltás kérdése. rövid jelszóvá fogalmazva: világnézetek helyett keresztyénség!

(Folytatjuk.)

Román János III. é. hh.

KÁRTYAMESTEREK.

A bankot bámulják éhező szemekkel . . .

*Fejük fölött füstcsóvák foszlanak
és kábultan kék ködbe fesenek.*

*— Fáradt újakkal, némán osztanak :
nyernek, vagy vesztenek . . .*

*Feledve Istent, családot, szerelmet,
halkan káromkodva néha a foguk közt,
szorongó szívvel újra csak kevernek,
s remegő ajakkal harapják a füstöt . . .*

Fekete Gyula
gimn. VIII. o. t.

A NÉP, AMELY A SÖTÉTSÉGBEN ÜL...

Országépítés a neve annak a divatnak, amely most leköti magának a pataki diákot is. Országépítés a neve annak is, amelyet Patakon nem ismernek annyira, mint az előbbit. Ez a külmiszió. Az Isten országának az építése ez. Budapesten a Fóti-utcai evangélikus egyház gyülekezeti termében október 27—november 2-ig külmisziói tanfolyam volt, pataki teológusok is voltunk ott ketten. Felemelő volt látni, hogy mennyien készülnek ki most az orosz-misszióba. Segédlelkészek, diakonisszák, egyszerű emberek nem szégyeltek bizonytságot tenni Krisztusról, Aki őket most Oroszországba küldi, rokon pogány népekhez, akik még sötétségben élnek.

Barátokat keres a pataki diákok között is a külmiszió. Ne hivatkozzunk mérhetetlen elfoglaltságunkra, másirányú munkánk gyümölcseire, mert imádságainkból még ide is telik. Ez a legtöbb, amit adhatunk. Mi is oda akarunk szegődni a külmiszió ügye mellé, mert biztosan tudjuk, hogy ez az Isten ügye, Aki Atyja minden népeknek. Terjesszük a misszió ügyét, igehirdetésünkben, faluszemináriumi kiszállásaink alkalmával előadásainkban. Isten segítségével itthon külmisziói szemináriumot fogunk indítani. Ha még egyszer olyan nagy lesz is a közöny, mint amilyenek gondoljuk, akkor is csináljuk, mert erősen hisszük, hogy ez az Isten ügye, Ő pedig nem hagyja el az ő ügyét. Teljes erőnkkel dolgozni fogunk érte, teljes hitünkkel imádkozni fogunk érte, rendíthetetlen hittel hiszünk benne, hogy az Isten áldása megnyugszik rajtunk. *Major Zoltán.*

Széchenyi reformeszméi.

(Folytatás és vége.)

Széchenyi eszméi a legnagyobb mértékben felkorbácsolták a nemzetet. Az ország összes tanácskozó termeiben ezek voltak a vita tárgyai. Élénk mozgalom indult meg a most már élénkülő társadalom minden rétegében, mely a Széchenyi eszméit magáévá tette és egyesült erővel törekedett azoknak megvalósítására.

Azonban Széchenyi nem elégedett meg a pusztá elmélettel, eszméit a gyakorlati életbe is át akarta vinni és ezért óriási tevékenységet fejtett ki minden téren. Hogy Budát és Pestet állandóan összekösse, megalapította a „Lánchíd egyesületet“; az Akadémia megalapításával és az országgyűlés székhelyének Budapestre áttételével azt akarta elérni, hogy a szellemi erőket egy helyen összpontosítsa és nagyobb erő kifejtésére képessé tegye. Közvéleményt és társadalmat akart teremteni, a kiváltságokat megszüntetni és vagyonos középosztályt létesíteni. Legyen Magyarország földművelő állam, de emellett az ipar és kereskedelem fölvirágoztatására is fordítson gondot. „Állítsunk minél több fabrikát a magyar földön, üzzünk minél több kisebb-nagyobb mesterséget, csináljuk meg útainkat állandó kövezettel, adjunk a kereskedelemnek szárazon és vizen nagyobb forgalmat, mind határainkon belül, mind kívül, s ekkor a magyar készítményekért nemcsak pénzt, hanem műveltséget is szerzünk a külföldön.“ Ezek megvalósítása végeit kezdte meg a Vaskapu szabályozását s alapította meg a Duna-Gőz-

hajózási Társaságot“ és azt hirdette, hogy ezáltal Keletet Magyarország piacává tehetjük, mivel megelőzzük a többi nemzeteket a közelség miatt, úgy hogy nagy keleti kereskedelmet űzhetünk. Főleg az volt a célja, hogy kereskedelmünket a Balkánra irányítsuk, melynek a jó szárazföldi utak hiánya még útját állja, emiatt jó kőutak létesítését sürgette.

Hogy a Tisza roppant árterületét művelhetővé tegye, Vásárhelyi Pál mérnök által megkezdte annak a szabályozását. Aztán számos vasútvonalat akart létesíteni, melyek Nyugattal a közelebbi érintkezést tették volna lehetővé; a balatoni hajózást is megindította és a Balatont a Dunával akarta összekötni; Budapestet pedig Szegeddel csatornával kívánta összekapcsolni, amelynek kettős célja lett volna: először, hogy a vízben szegény vidéket vízzel ellássa, másodsor, hogy az összeköttetést a két nagy város között gyorsabbá tegye.

Még volt egy nagy szellemigondolata is, az nevezetesen, hogy egy országos közintézetet emeljen, amelyben a művészek, írók, tudósok egyesülhetnének, ezt is Pesten akarta létesíteni s ennek ő az „Üdvlelde“ nevet akarta adni. Célja lett volna vele, hogy az ország szellemi műveltségének Pest adja meg az irányt és onnan áradjon az szét a legmesszebb levő helyekre is.

Ezek az ő reformeszméi, melyeket szóval, tettel hirdetett, könyvekben, hírlapi cikkekben közölt, hogy minél inkább elterjedjenek. Meg is volt ezeknek az áldásos hatása mert az ő korszakos és mindenirányú tevékenységének volt az eredménye, hogy Magyarország szellemileg, anyagilag felvirágzott s hogy méltó helyet foglalhatott el a művelt nemzetek sorában.

Volt már közvélemény, volt már társadalmi élet, melynek minden rétege át volt hatva a Széchényi eszméitől s át van hatva ma is. Az ő szelleme irányítja ma is a gazdasági élet vezető rétegeit s az ő szellemi öröksége parancsolja nekünk, hogy ne csüggedjünk, hanem bízzunk szilárd hittel a jövőben és abban, hogy: Magyarország valóban nem volt, hanem lesz!

Gesztelyi Nagy László.

Tört beszélgetés önmagammal;

(kérdés S.S.-nak...)

*...Hát elmarad már minden, ami szép,
Hunyó szemedben elhamvadt világok,
Derűjével fájóbban sohse bántott
A gúnyolódó novemberi ég —*

*Nem élt soha legszebb vágyunk, a Másik,
Kósza álmok szíved véresre verték,
Keresd magadban már az élet teljét
Még egy utolsó állomásig.*

*Egyszer eléd hull majd a sorsod titka,
Ez a bolyongó, fáradt őszi lomb:
Minden nyarad alján az ősz osont,
— Valaki elment, s nem jön soha vissza ...*

Román János theologus.

A főiskolai regőscsoportnak szeretettel ajánlva.

Kesereg a holló...

férfikar

Zempléni Árpád

H. Bathó János.

Musical score for the first system. It features a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/8. The lyrics are: "Kesereg a holló, elvesztette párját, Bujdosik a kuruc keresi hazáját". The piano part includes the label "DONGÓKAR" and a dynamic marking "M".

Musical score for the second system. It continues the vocal and piano parts. The lyrics are: "Mánány tenger partján Rákoczi sírjánál Gyászbaborult szívvel".

Musical score for the third system. It continues the vocal and piano parts. The lyrics are: "Sohasem sohasem láthatom hazámat, én magyar hazámat egy utolsó önt áll." The piano part includes a dynamic marking "M". The score ends with the word "Végelvia." in the bottom right corner.

A dongókar négy taktusa bevezetésül használható.

NÉGYSZEMKÖZT.

Kedves Barátom! Eleinte bizarr ötletnek tartottam, hogy ismeretlenül írjak Neked levelet; mivel azonban az illemkódexben nem találtam paragrafust, amely ezt megtiltaná, megbátorodtam és mégis írok. Neked, személyesen. Persze, ha nem akard személyesen magadra vonatkoztatni leveletem, tekintheted egyszerűen irodalmi formának is.

Egyszer az jutott eszembe, hogy jó volna levelezni egy finn diákkal nemzeteink sorsproblémáiról. Körülményesnek találtam a szokott úton nyélbeütni a levelezést, ezért a sorsra bízom a megoldást. Fogtam magam, megcímeztem egy levelezőlapot Helsinkibe, németül, a következőképpen: „Az első ismeretlennek, akinek ez a lap a kezébe kerül.“ Belülre pedig ilyesmit írtam: „Kedves Ismeretlen! Magyar diák vagyok és rendkívül érdekel a finn rokonnép élete. Szeretnék levelezni egy finn diákkal, aki hasonlóképpen érdeklődik irántunk. Legyen szíves eljuttatni ezt a lapot illetékes helyre.“ — Pár nap mulva kapom a választ egy intelligens bölcsészleánytól és ezzel megindult kb. másfél évig tartó levelezésünk, amely sok érdekes élményben bővülködött.

Ilyesféle ötlet ez a jelenlegi is, hogy leveleket írok Neked, az ismeretlen Individuumnak egyéni létünk sorsproblémáiról. Hamarjában nehéz körvonalazni, hogy mi lesz leveleim tárgya. Ami éppen jön, és ami bennünket, mintegyéneket érdekel.

El is kezdem valamivel. Mostanában olvastam egy német regényt, amely felvet egy csomó érdekes, mindkettőnket érdeklő existenciális problémát. Címe: Demian. Pazar könyv! Olvasd el, ha hozzájutsz valahol; valószínűleg megvan magyará fordításban is. Idézek belőle két érdekes mottót.

... „Nem akartam mást, mint megpróbálni élni azt az életet, ami belőlem kifelé törekedett (herauswollte). Miért volt ez oly nehéz?“ ...

... „A madár kiharcolja magát a tojásból; a tojás a világ. Aki meg akar születni, annak egy világot kell szétrombolnia. A madár Istenhez igyekszik.“

Érted, ugye így is, a regényből kiszakítva? Az egyéniség, modernebb szóval az existencia szimbóluma a tojásból kibúvó sas. Szét kell törnünk azokat a szorító burkokat, amikkel a világ magába bilincsel. Meg kell találnunk önmagunkat, hogy szabadon repülhessünk, felfelé, Istenhez.

Minden gondolkozó ember számára a legfőbb parancs a sokratesi tétel: Ismerd meg magadat! Ezt lehet módosítani így is: Keresd önmagadat és találd meg önmagadat! Szövevényes életútak labirintusába születünk bele: számomra csak egy a helyes út millió közül. Kötelességem ezt megtalálni. Nemcsak önmagammal szemben kötelességem, hanem embertársaimmal szemben is: csak akkor tudok igazán hasznára lenni a köznek, ha előbb magammal rendbejöttem. Keresünk meg azt az életformát, amelyben a maximumot tudjuk kihozni magunkból. Ez a talentumokkal való helyes gazdálkodás; ezt követeli tőlünk Isten és ezt követeli a társadalom.

Rájöttél már Te is erre? Vagy már meg is találd magadat? Én nem olyan régen indultam el az egzisztenciakeresés útján; a céltől nagyon messze vagyok még, de örülök, hogy már elindultam. Be fogok Előtted számolni ennek az útnak az állomásairól, őszintén és becsületesen, és közvetlenül, amennyire csak a nyomdafesték természete megengedi. A legközelebbi találkozásig szerettem üdvözöl barátod

Akkor is így jöttem...

Sóhajtozó őszben
Akkor is így jöttem,
Tünődve megállott
Az Idő fölöttem.

Tántorgó égbolton
Barna felhők szálltak,
Elértek a gondok,
Üldözött a bánat.

Akkor is így jöttem,
Egy áruló őszön:
Terhes volt a lelkem,
Terhes volt az őszám!

Akkor is így jöttem,
Vissza-visszanéztem;
Jajgattak a varjak
Kormos őszi égen.

Akkor is így jöttem,
Nem jött velem senki,
S így fogok majd egyszer
Ujra visszamenni —

Didergő lelkemre
Lázás esték hulltak,
Tétova kezekkel
Keresem a multat,

Emlékek avarján —
Sok minden mivé lett!
Mélyből jön már régen
S mélybe száll az ének,

Visszasír a röghez —
Nem nézek majd vissza...
Megtérő lelkem a
Szomjas ég felissza...

Román János theologus.

A keresztyénség és a gazdagság.

(Folytatás.)

Isten amikor a munkát megparancsolta, akkor lehetőséget is adott arra, hogy az ember meg is tudjon élni. Rendelkezésére bocsátotta a föld minden gazdagságát, hogy úgy éljen az ember vele, ahogyan tud. Az ember bűnös voltánál fogva azonban, nem azt nézte, hogy itt minden ember egyenlő, és hogy mindnyájunknak adatott a föld java, hanem azt, hogy minnél jobban kitudja elégíteni saját vágyait, szükségleteit. Már korán megtanulta, hogy a javak gyűjtésével kevesebbet kell neki dolgoznia, és így megpróbálta kijátszani Isten parancsát: hogy orcádnak verejtékével keresd meg a te kenyeredet.

Eleinte az ember halászott és vadászott a táplálékért. Mindenki magának, tehát úgy a férfi, mint a nő. Később a család tagjai is harcolnak a természettel a mindennapi kenyérért. Az így szerzett javakat pedig egymás között szétosztották. Minél jobban szaporodtak a családok, annál inkább tágabb tér nyílt az ember előtt arra, hogy egyéni életet is éljen. Rájött arra, hogy a közösségi vadászaton túl is tud javakat szerezni, és így nem szorul arra rá, hogy a közösség javaiból éljen, vagy csak abból éljen. Dominálni kezd benne az egyén és mint ilyen, igyekszik saját vágyait kielégíteni. Az ember a természetes közösséget elhagyja és megindul az egyének harca a javakért. Ezentúl a természetes közösség nem fontos. Az ember szinte állati önzésbe megy át. Egyesek hajlandók ezt az önzést önfenntartási ösztönnek nevezni. Mondják, hogy az emberrel vele született

valami, amivel számolni kell a mindennapi életben is. Mi azt mondjuk, hogy nem vele született ösztön, legfeljebb szerzett hajlam. Miért is lett volna szüksége az embernek önfenntartási ösztönre a paradicsomban, amikor közösségben élték az Atyával és örök életűek voltak. Tehát minél többen lettek egyének, annál jobban elmérgesedett a harc a javakért. Mindenki arra törekedett, hogy minél több jusson néki a föld gazdagságából.

Később belátták az egyének, hogy teljesen egyedül nem képesek felvenni a harcot a többi egyénnel és így belevonták a harcba közvetlen családjukat is. Mikor ez sem bizonyult eléggé erősnek, akkor alakulnak ki a törzsek és aztán ebből népek és nemzetek. Tehát az egyén felismerte a közösség erejét, de most nem úgy, mint a természetes közösségben, amelyben mindenki egyenlő volt, hanem úgy, hogy ezen a közösségen belül ő tovább folytatta egyéni kizsákmányolását. Mivel egy közösség egyénekből tevődik össze, egyik közösség igyekezett egy másik közösséget kizsákmányolni, mert így munka nélkül jutottak javakhoz. Most már nemcsak egyéni harc folyik a javakért, hanem közösségi harc is, amely nem más mint a háború. Később az emberiség belátta, hogy háborúval sem lehet mindig javakat szerezni, mert a háború nem csak szerez javakat, hanem javakat pusztít is. Ez természetesen egyik közösségre sem volt hasznos. Tehát arra törekedtek, hogy olyan megegyezésre jussanak, amelyben mindkét részre hasznosnak bizonyul. Mivel egy közösség egyik vagy másik javában bővülködött, rájöttek arra, hogy kicserélhetik a feleslegüket. Itt jött létre a cseregazdálkodás. Ami nem más, mint egy primitív gazdasági rendszer. Jobban mondva az első úgynevezett gazdasági rendszer.

A csereviszony azonban már megalapozta a további gazdasági rendszereket. A csere bonyodalmas és fáradságos módszerét felváltotta a közösen elfogadott érték — a pénz. Ez megalapozta a kapitalizmust. Most már az embernek nem kellett mindennel foglalkozni, hogy cserélni tudjon, hanem bizonyos előnyös javakat eladott pénzért és az így szerzett pénzért megvehette azt, amit kívánt. Eddig nincs is semmi baj. A baj ott kezdődött, amikor nem a javak termelése lett a fontos, hanem az, hogy minnél több pénze legyen. Elfelejtette az ember azt, hogy a pénz csak csere eszköz és nem érték. A csere ma is minden gazdasági rendszernek az alapja. (Folytatás köv.)

Berecz Árpád.

HIREINK

Kedves olvasóinknak békességes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kíván a Szerkesztőség.

December 11-én d. e. volt az imateemben az alsózempléni egyházmegye új esperesének, Janka Péter nagyrozvágyi lelkipásztornak a beiktatása. Isten áldását kérjük az új hivatáshelyén vállalt munkájára.

Mátyás Sarolta és dr. Jánosi Ferenc gimn. tanár jegyesek. Gratulálunk!

Dr. Idrányi Lászlóné sz. Trócsányi Lilla dec. 9-én elhunyt. Temetése 11-én d. u. volt a főiskola udvaráról Az egész ifjúság őszinte részvétellel osztozik Trócsányi elnök ur mély gyászában.

Az egyházkerületi közgyűlés keretében nov. 4-én szentelték fel egyházkerületünk hetvenöt lelkipásztorát. Dr. Nagy Barna, akadémiaánk professzora hirdette ez alkalommal Isten ígését, hangsúlyozván azt, hogy a mai lelkipásztor nehéz és felelősségteljes munkáját csak a szenvedés evangéliumának örömezenetébe vetett reménység által tudja elvégezni.

A népfőiskolai tanfolyamot ez évben is megrendezte főiskolánk. Időpontja dec. 7—19-ig. A tanfolyam előadástervezete nagyon széleskörű, amennyiben gazdasági, történelmi, irodalmi, számtani, orvosi stb. tárgyú előadások szerepelnek rajta. Minden délután van énekórájuk is, melyen magyar népdalokat tanulnak illetve ők is tanítanak. Szeretettelva a teljes községi formájában újra él és végzi munkáját.

Bertha Zoltán gimn. tanár bölcsészeti doktorátust szerzett a Pázmány Péter Tudományegyetemen cum laude minősítéssel. Gratulálunk.

Palumby Gyula gimn. tanár a kassai rádióban felolvasást tartott Árpádházi Szent Erzsébetről.

Külmisziói tanfolyam volt Pesten október 26. és nov. 2. között. Theológiánkról Bárány István IV. é. és Major Zoltán III. é. testvéreink vettek részt a tanfolyamon. Értékes tapasztalataikról az Egyleti közgyűlésen számoltak be.

December 6-án indult meg a theol. ifjúság rendezésével az az előadássorozat, melynek előadói a mai legnagyobb irónagy ságaink lesznek. Első alkalommal Karácsony Sándor egyet. m. tanár tartott értékes előadást „És mégsem mozog a föld?” címmel.

A „Péntek Esték” első előadása november 14-én volt, s ez alkalommal Harangi László gimn. tanár tartott előadást Sárospatak történetéről. A második előadást dr. Jánosi Ferenc gimn. tanár tartotta, dec. 12-én pedig dr. Nagy Barna theol. professzor olvasott fel „Sárospatak jelentősége a magyar nemzeti hitéletben” címmel.

A családlátogatások újból megkezdődtek. Mi theologusok örömmel és szeretettel végezzük ezt a munkát, melyben a családokkal Isten ígéje mellett közelebb kerülünk egymáshoz és egymás hite által épülünk, melyre ma különösen nagy szükség van.

Regőseink dec. 6-án este a Move társaskör Mikulás-estjén szerepeltek énekszámaikkal.

A soproni evangélikus teológiával ez évben szorosabb érintkezésbe léptünk és kiépítettük a két intézet közötti cserediák-sági kapcsolatot. Sopronból Brenner Imre IV. é. és vitéz Molnár János III. é. theologusok jöttek hozzánk, s helyükre pedig Csorba Dezső és Rácz Zoltán IV. é. testvéreink mentek.

A faluszeminárium 14 tagja november 29—30-án a Bodrogköz hét községébe szálltak ki. Feladatuk volt az egyes községek gazdasági rajzának elkészítése.

A pesti teológiára cserediáknak Ósz József és Szűcs Lajos IV. é. testvéreink mentek.

A gimnáziumi „Erdélyi János önképzőkör” tagjai, a tervükbe felvett falumunkát szorgalmasan végzik. Első alkalommal Vajdácskára mentek el, s az istentisztelet elvégzése után előadást tartottak külön a gyermekeknek és külön a felnőtteknek. Műsorukon szavatelok, felolvasások és rövid szindarabok szerepeltek és az ez évben megalkult gimn. regőscsoport énekszámokat adott elő.

A debreceni teológiáról Nagy Sándor, Bara Kálmán és Simon László IV. é. theologus testvérek jöttek hozzánk cserediáknak. Helyükre Takács Béla, Szepessy Imre III. é. és Burszky József II. é. theologusok mentek.

Az elekcio december 13-án volt. Első diákok: Petró László és Demeter Gyula IV. é. theologusok. Az elekcios verset Rácz Zoltán, Demeter Gyula és Román János testvéreink írták.

A Nemzeti Diákszövetség dec. 5-én este az Operaházban ünnepélyt rendezett Kormányzó Urunk tiszteletére. Egyletünket az ünnepélyen Demeter Gyula IV. é. theologus képviselte.

A pecursereg november 15-én tartotta első közgyűlését. A gyűlés tárgya a pecurkirály megválasztása volt. A királyságra egyhangulag a nagy tekintélynek örvendő Nagy Lajos II. osztályú tanulót választották meg.